

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2478/2018
28.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Драгојевић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Кнежевић Радовановић, адвокат из ..., против туженог ББ а.д. ..., кога заступа пуномоћник др Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради исплате разлике зараде и накнаде зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2535/17 од 05.04.2018. године, у седници већа одржаној дана 28.02.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2535/17 од 05.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 126/2017 од 11.07.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоцу исплати, на име разлике зараде и накнаде зараде, за период од 01.04.2014. године до 31.07.2015. године, новчане износе ближе наведене у овом ставу изреке, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име мање плаћене накнаде трошкова исхране у току рада, за период од 01.04.2014. године до 31.12.2014. године, плати износ од 42.530,95 динара, односно појединачне месечне износе ближе наведене у овом ству изреке, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да у корист тужиоца на износе из става првог пресуде плати доприносе за социјално осигурање и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених у Београду, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова спора исплати 161.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2535/17 од 05.04.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пожеги П1 126/2017 од 11.07.2017. године у делу става првог изреке којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати на име разлике зараде и накнаде зараде за период од 01.02.2015. године закључно са 31.07.2015. године укупан износ од 82.858,74 динара, са законском затезном каматом на појединачно утврђене износе, у висини и у роковима одређеним овим ставом изреке, као и у делу става трећег изреке којим је тужени обавезан да за период од 01.02.2015. закључно са 31.07.2015. године на износе зарада и накнада зарада из овог става изреке уплати за тужиоца доприносе надлежним фондовима, и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених у Београду, доприносе за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом другим изреке преиначена је пресуда Основног суда у Пожеги П1 126/2017 од 11.07.2017. године у преосталим деловима ставова првог и трећег изреке, и у ставу четвртом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име разлике зараде и накнаде зараде, за период од 01.04.2014. године до 31.01.2015. године, исплати износе ближе наведене у овом ставу изреке, са припадајућом законском затезном каматом. Одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да тужени у корист тужиоца на износе зарада и накнада зарада из претходног става изреке ове пресуде плати доприносе за социјално осигурање и то: допринос за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених у Београду, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 107.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 403. став 2. тачка 2. и 404. став 1. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужиоца је дозвољена у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), па није било места оцени дозвољености ревизије поднете у смислу члана 404. ЗПП, као о изузетно дозвољеној.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог запослен на неодређено време. Уговором о раду распоређен је на послове машинисте и његова зарада за пуно радно време износи 784 бодова, чију вредност утврђује директор. Тужилац ради 40 сати недељно, а на захтев послодавца и дуже, односно прековремено. Наведеним уговором није одређена вредност бода ни износ основне зараде. Правилником о раду код туженог посао који тужилац обавља вреднован је коефицијентом 1,40 и његове зараде су приликом обрачуна у спорном периоду вредноване овим коефицијентом. Код туженог је био у примени Правилник о раду из 2005. године, којим није утврђена основна зарада, није утврђена њиме основна цена рада, нити је дефинисан начин њеног утврђивања, али је овим Правилником прописано да зарада са коефицијентом 1 вреди 700 бодова, што су послови најниже вредности, док су остали најсложенији послови вредновани са 1.540 бодова, односно коефицијентом 2,20. Према овом Правилнику запослени не може радити дуже од 4 сата дневно, односно 8 сати седмично, а у случају прерасподеле радног времена оно не може бити више од 60 сати недељно и зарада на основу радног учинка утврђује се на основу квалитета и обима посла и односа запосленог према радним обавезама и може износити плус или минус 20% од основне зараде, а утврђује је директор на предлог непосредног руководиоца. Предвиђено је и право на увећану зараду од 110% за рад у дане празника који су нерадни дани и 26% за ноћни и сменски рад, као и за прековремени рад, ако он није вреднован при утврђивању основне зараде.

Посебним колективним уговором за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала ("Службени гласник РС" бр. 15/12) који је код туженог био у примени до 29.03.2014. године, у члану 52. предвиђено је да се основна зарада добија множењем коефицијента посла и износа основне зараде за најједноставнији рад (цена рада) код послодавца, која се за коефицијент 1 уговара у висини минималне зараде увећане за припадајуће порезе и доприносе. Тужени је као члан удружења послодаваца путне привреде приступио потписивању Посебног колективног уговора за делатност путне привреде ("Службени гласник РС" бр. 3/15) који је био у примени од 22.01.2015. године и примењивао се у преосталом делу утуженог периода. Чланом 34. Посебног колективног уговора за делатност путне привреде основна зарада за најједноставнији посао уговара се у висини минималне зараде утврђене Законом о раду, увећане за припадајуће порезе и доприносе.

Вештачењем које је обављено са вештаком економско-финансијске струке утврђено је да је тужени у утуженом периоду исплату зараде вршио одређивањем мање цене рада од цене рада коју је требало утврдити у складу са Посебним колективним уговорима за период њиховог важења, али исто тако и у периоду када ови уговори нису били на снази, тачније од 29.03.2014. године до 22.01.2015.

године. Цена рада коју је тужени примењивао код обрачуна зарада мања је од цене рада коју утврђује Социјално економски савет, због чега је зарада коју је тужени исплаћивао била нижа од оне која тужиоцу припада применом одредаба колективних уговора. Самим тим и остале исплате које зависе од основне зараде вршене су у мањим износима од припадајућих, што је вештак утврдио вештачењем висине дугованих износа за сва утужена потраживања тужиоца. Одредбама Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала у члану 52. и Посебног колективног уговора за делатност путне привреде у члану 34. предвиђен је идентичан начин утврђивања основне зараде за најједноставнији посао у висини минималне зараде у складу са законом, увећане за припадајуће порезе и доприносе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба материјалног права, ближе цитираним у образложењу првостепене пресуде, применом обрачуна основне зараде и осталих припадајућих накнада на начин како је то прописано чланом 52. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала („Службени гласник РС“ бр. 15712), као и чланом 34. касније закљученог Посебног колективног уговора за путну привреду („Службени гласник РС“ бр. 3/15), утврдио висину дугованих износа зарада и накнада зарада, па је поређењем са исплаћеним износима зарада и накнада зарада утврдио постојање разлике за које је обавезао туженог на исплату тужиоцу за цео утужени период, као и на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на овако утврђене износе, а у корист тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је у побијаном делу другостепене пресуде примењено материјално право када је првостепена пресуда делимично преиначена и одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му исплати мање исплаћену зараду и накнаду зараде за период од 01.04.2014. године до 31.01.2015. године, као и да му на ове износе уплати доприносе обавезног осигурања надлежним фондовима.

Правилан је закључак другостепеног суда да за наведени период није могла бити примењена одредба члана 52. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала, којим је било прописано да се основна зарада добија множењем коефицијента посла и износа основне зараде за најједноставнији рад код послодавца, који се за коефицијент 1 уговара у висини минималне зараде увећане за припадајуће порезе и доприносе, јер је овај колективни уговор престао да важи пре тог периода. У спорном периоду је зарада тужиоцу исплаћивана у складу са уговором о раду, према цени рада коју је утврђивао директор туженог, а утврђено је да је исплаћена зарада била виша од минималне зараде. У спорном периоду није се примењивао ни један од посебних колективних уговора којима је утврђена висина цене рада која није била прописана ни Правилником о раду код туженог, из чега произлази да тужиоцу не припада тражена разлика зараде и осталих примања. Правилан је закључак другостепеног суда да тужиоцу не припада тражена разлика зараде и накнаде ни

за шест дана јануара 2015. године, јер није доказао колика је висина његовог потраживања за овај период.

Супротно ревизијским наводима, у поступку је утврђено да је тужиоцу у спорном периоду исплаћивана зарада која је била виша од минималне зараде прописане одредбом члана 111. Закона о раду, па се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 165. став 2., у вези са члановима 153. и 154. ЗПП, сходно коначном успеху тужиоца у спору и правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Биљана Драгојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић